

Saigon, vậy trở lại

NguyenDuong MD.

Máy bay đáp xuống phi trường Tân Sơn Nhất buổi trưa ngày cuối tuần đầu tháng chạp năm con mèo. Nhớ ngày đầu năm, khi tôi xem mục tử vi trong các tờ báo xuân thì khuyên, những người vào hạng tuổi tôi không nên di chuyển xa, cho nên lúc ngồi trên máy bay trước khi đáp, tâm trạng cũng cảm thấy có chút ít ưu tư, bâng khuâng; so với lần đầu gần mười năm về trước, khi nhận được điện tin báo mẹ tôi bị đau nặng, tôi đã trở về sau cả một thời gian dài xa quê hương. Lần về đó với đầy lo âu và sao xuyên. Riêng lần này trở lại, mục đích chính là thăm lại mẹ, vì số tuổi thọ năm nay của bà cũng gần chạm tới mức tròn thế kỷ; nhân thể cũng là dịp trở lại xem đất nước có gì thay đổi mới. Sau khi xuất trình giấy tờ nhập cảnh và phiếu gửi hành lý, ghi ký hiệu cũ SGN, không còn chữ Hồ Chí Minh city. Nhân viên quan thuế làm việc khá mau chóng và không tỏ lộ dấu hiệu cho khách đến làm một vài cử chỉ thủ tục biết điều như trước đây.

Bên ngoài khá đông người đón thân nhân, có lẽ họ đón người trở về để đoàn tụ với gia đình trong các ngày lễ hội cuối năm. Taxi đưa tôi về khách sạn, khu sau lưng chợ bến thành. Nhịp xe cộ chạy nhiều hơn những năm về trước, nơi ngã tư đèn xanh đỏ, xe cộ đã tôn trọng luật giao thông.

Cất dọn xong hành lý, tôi vào phòng tắm để tẩy trần. Đến đây tôi muốn viết về các phòng tắm tại Việt Nam, một kiểu thiết kế khá kỳ cục, bất tiện, vòi nước hoa sen sát ngay cạnh bồn cầu, đại đa số không có vách ngăn chia. Nhớ lại lần trước, khi thuê khách sạn loại ba, bốn sao tại bờ hồ Hoàn Kiếm. Khi vào phòng tắm, vì không có vòi nước phía trên cao, tôi liền gọi người giúp việc và hỏi:

- Anh chỉ cho tôi làm sao để tắm?. Anh ta đáp rất tự nhiên:

- Thưa cậu, cậu vặn nước chảy vào cái chậu nhựa để dưới sàn này, rồi dùng gáo nhựa, múc dội tắm. Cách tắm bất tiện này, tôi không hài lòng nên bực tức đáp:

- Tắm như vậy thì không thể kỳ cọ thoải mái được, chỉ có thể tắm . . .chim thôi!

- Cậu bảo sao? Tắm chim à, mà tắm chim là tắm gì hả cậu? Cháu đảm bảo với cậu, khách sạn này là tốt nhất thủ đô đấy!

Tắm rửa xong, tôi gọi điện báo tin cho mẹ tôi là tôi về. Qua điện đàm, mẹ nói, bà lúc này cũng còn khỏe, tuy có yếu hơn nhiều so với lúc trước, vì tuổi già và khuyên tôi, không nên về vì bà sợ tốn kém. Nhưng đến khi tôi xác nhận tôi đang ở Saigon thì bà lại hỏi lại tôi, mà nói thật hay nói cuội. Điều này làm tôi cười thích thú và muốn chạy ngay về thăm bà. Sáng hôm sau, taxi đưa tôi về thăm mẹ tại Biên Hòa. Xe cộ di chuyển trên xa lộ đủ các loại lớn nhỏ, ồn ào náo nhiệt ngược xuôi, nhiều nhất là các loại xe gắn máy.

Cầu Saigon, cây cầu tiêu biểu trên xa lộ của miền Nam vẫn còn những vết tích bom đạn của tháng ngày trước 75. Qua báo chí, nó cần phải được tu bổ, canh tân. Ngày nay, chuyện sửa chữa một cây cầu không thể là một khó khăn, nhưng có lẽ vì một lý do nào đó chính quyền không muốn sửa.

Vào nhà, nhìn thấy da sắc của mẹ tôi vẫn còn tốt so với tuổi tác, tôi trông bà có vẻ khỏe mạnh hơn lần trước. Sau khi chào hỏi và chúc sức khỏe mẹ; cô em gái từ dưới bếp chạy lên mách:

-Hôm qua sau khi nghe anh gọi phone báo, mẹ ngồi chờ anh về suốt cả đêm.

Qua trò chuyện, mẹ tôi nhắc lại cuộc điện đàm:

-Hôm qua, tao nghe mày nói chuyện, tao không tin mày về, vì tao biết tốn kém, hơn nữa lúc này nghe nói bên đó làm ăn khó khăn lắm.

Đôi mắt bà đã mờ nên không còn nhìn thấy rõ, mẹ cầm tay tôi xoa nắn rồi nói:

- Ừ, lúc này, mày có mập hơn trước so với cái ngày mày mới đi cải tạo về, chân tay chỉ có da và xương.

Để dò thử bà có còn minh mẫn, tôi nói đùa chọc mẹ:

-Mẹ này, xưa nghe nói bố con đẹp trai, con nhà giàu, nên khi mẹ gặp bố, mẹ bị ngay tiếng xét ái tình, rồi lấy bố phải không? Nghe vậy, bà phản ứng:

-Mày nói thế chứ ngày xưa, thầy thông, thầy phán, kỹ sư thiếu gì . Nhưng vì bố mày theo đuổi tao như đĩa nên mới lấy. Tôi ấm ờ tiếp nối :

- Mẹ nói thế, chứ ngày xưa, hồi bố còn sống, con nhớ có lần bố nói:

- Con biết không? Mẹ tui con, bố phải vất vả theo đuổi mãi mới cưới được, dù bố ngon lành và bảnh trai. Vừa nghe xong, mẹ phì cười:

- Bố mày lì lợm thì có, mấy người khác đẹp trai hơn bố mày nhiều; mà đúng ra, duyên phận cả, vì hai gia đình khác biệt về tôn giáo , bước đầu nhiều rắc rối khó khăn.

Tiếc rằng bố đã không còn hiện diện để mà nghe những lời đầy ân tình này của mẹ. Con nghĩ những ngày ấy chắc chắn thân tiên lắm trong cuộc đời hai người. Cái ngày mà cha đưa mẹ về hẳn đã có những con bướm lượn mừng cô dâu mới. Mẹ và tôi tâm sự đủ thứ chuyện, cũng như mẹ hỏi thăm sức khỏe và công việc làm ăn của mấy người em và con cháu của các cậu dì bên Mỹ. Hàn thuyên xong, tôi xin phép mẹ về lại Saigon để hôm sau đi thăm Hà Nội; rồi hứa quay trở lại thăm bà.

Máy bay xuống phi trường Nội Bài, bớt bẩn hơn lần trước, nhất là phòng vệ sinh. Hành khách không mấy đông, dù là phi trường chính của thủ đô. Từ phi trường vào khu phố bờ hồ Hoàn Kiếm, xe chạy mất gần một tiếng đồng hồ, dọc đường các công trình xây dựng cho lễ hội kỷ niệm một ngàn năm Thăng Long khá đồ sộ, màu sắc trang trí không rực rỡ. Xe đưa tôi đến khu khách sạn sát cạnh bờ hồ. Trước khi làm thủ tục thuê phòng, tôi xin anh tiếp tân cho tôi xem phòng tắm, anh tỏ vẻ ngạc nhiên. Nhưng để chiều khách, anh dẫn tôi coi phòng tắm. Sau khi hoàn tất thủ tục, anh tiếp tân tò mò hỏi tôi, tại sao trước khi thuê phòng lại nhất định phải coi phòng tắm trước. Tôi trả lời anh, cứ nên tự tìm hiểu lấy thì hay hơn.

Đi bộ lang thang một vòng quanh hồ, mắt vào khoảng nửa tiếng đồng hồ. Một vài hình ảnh trang hoàng mùa lễ Giáng sinh vá năm mới đã bắt đầu nơi đường phố và các hàng quán, công viên. Mặt nước hồ khá sạch hơn lần trước, có lẽ vì mấy người thợ vét bùn thời mấy năm về trước đã vét xong. Ngày đó, vì tò mò, tôi đứng lại để xem các việc làm của họ và dưới đây là câu chuyện:

Trời buổi sáng mây quang đãng, có gió thổi lành lạnh. Bên dưới cạnh bờ hồ, hai ba người thợ xúc chuyển bùn bằng tay đưa lên. Trên bờ hồ, một bà cụ lưng đã còng xuống gần như chạm mặt đất, bận chiếc áo vải nâu, rách vai, bạc mầu, đầu đội chiếc khăn đen mỏ quạ. Trước mặt cụ, có vài chiếc ghế thấp nhỏ bằng nhựa, một bình nước chè bằng nhôm cũ kỹ , có vòi , đôi ba chiếc cốc sành nhỏ, bên cạnh là ống điều hút thuốc lào bằng tre, ngọn đèn dầu nhỏ cháy loe lói. Khách hàng là hai anh chàng thanh niên, ngồi tán dóc. Một anh thấy tôi đứng nhìn những người thợ vét bùn, vụt miêng nói:

- Tiên sư, vét bùn chuyển bằng tay như thế kia thì đến thuở đời nào mới xong? Nghe vậy, người bạn đáp lại:

- Tiên sư mày, họ vét bùn bằng tay, nhưng vẫn còn mang được chút ít bùn lên làm sạch hồ, chứ nếu vét bùn bằng các loại cơ giới hiện đại, có mà đến đời tám tổng cũng chẳng thấy tí bùn nào. Để giải thích anh nói:

-Này nhá, đồ án thi công vét bùn được đề xuất đầu tiên bởi ban bí thư trung ương bộ chính trị của đảng. Phát họa xong, đem ra bàn thảo sâu rộng trong các bộ ngành từ cấp trung ương xuống tỉnh huyện, thành phố và cả các tổ dân khu phố. Mày biết đó, tất cả thủ tục hành chánh lòng thông dài dòng ấy cho đến khi đồ án được nhất trí thông qua chấp thuận, bao gồm cả ngân khoản thực hiện bị chia chác ăn chặn. Đéo mẹ, thời gian kéo dài từ lúc đề xuất cho đến khi khởi công; lúc đó phương án chỉ còn là tấm giấy vẽ và mực nước trong hồ đã cạn khô mẹ nó rồi.

Lăng Hồ chí Minh, nằm bên cạnh nhà bảo tàng cùng tên, trong khu đất chùa một cột cổ, hình ảnh tiêu biểu của Hà Nội. Đoàn người nối đuôi nhau không nhiều lắm, họ tò mò vào xem xác một ông già, vóc dáng người bình thường, nằm trên bục trong một quan tài bằng kính, phía dưới bốn anh lính tốt đen đứng gác. Xem xong , đoàn người tiến về ngôi nhà sàn bằng gỗ quý sơn dầu bóng loáng, thật đẹp. Người hướng dẫn của chính quyền tay cầm loa phóng thanh giải thích:

- Bác lúc sinh thời có cuộc sống rất đơn sơ tại ngôi nhà sàn gỗ này, phía trên là phòng ngủ, phòng đọc sách, phòng giải trí xem TV, phòng ăn. Phía dưới là nơi ban bí thư trung ương bộ chính trị đảng họp với bác. Liên ngay sau, ở đoàn người phía sau, một giọng nói vang lên:

- Ước gì chúng tôi cũng có được một phần mười căn nhà sàn như của bác, ở ngay giữa thủ đô. Sau đó người hướng dẫn chỉ vào căn hầm phía sau căn nhà sàn:

- Đây là hầm chống bom, mỗi khi thủ đô bị bọn Mỹ Ngụy ném bom, bác vào trú ẩn. Vẫn giọng nói lúc trước:

- Như vậy, bác cũng sợ bị trúng phải bom đạn của Mỹ Ngụy?

Chung quanh khu lăng và nhà bảo tàng. Mấy cây kiểng bonsai cổ thụ thật to đẹp trên các chậu cân xứng. Trước căn nhà sàn, có một ao cá, mang tên ao cá bác Hồ, phía sau là vườn cây ăn trái rộng lớn, toàn các giống loại hiếm quý. Một nghịch lý để giải thích bác có một đời sống mộc mạc, bình dị. Riêng ngày nay thì giới lãnh đạo đảng thực tế hơn bác nhiều, họ tự hưởng theo nhu cầu vợ vét và xây cất cho mình những cơ ngơi dinh thự nguy nga, cũng như xây trước những mộ phần to lớn.

Hàng quán rong bên hồ mọc ra nhiều hơn. Buổi sáng ngồi ăn bánh ướt tráng nóng ngay tại vỉa hè đường và uống bát nước chè xanh tươi nóng, cũng hơi lo sợ bị đau bụng. Phở, món ăn xuất xứ nơi miền Bắc, nhưng ăn phở tại đây hương vị không có chỗ nào ngon bằng các tô phở niêm Nam. Thật khó mà tìm được một người gốc niêm Nam ra sinh sống lập nghiệp tại niêm Bắc và cũng rất khó tìm được một quán ăn có thực đơn tô canh chua cá kho tộ, cơm tấm bì sườn chả nướng tại thủ đô Hà Nội. Chợ Đồng Xuân, việc mua bán nói với giá trên trời dưới đất vẫn còn, các loại hàng giả mạo rất nhiều, sản xuất từ Trung quốc. Hồ Tây, hàng quán to nhỏ mọc lên, che lấp cả mặt nước hồ trong xanh. Hà Nội, 36 phố phường, tên đường cũ được xen lẫn thêm vài cái tên mới xa lạ làm mất hẳn nét xưa của Hà Nội.

Hoa phượng đỏ, hàng liễu xanh ỹ rũ phủ quanh bờ hồ thật thơ mộng. Đền Ngọc Sơn khói nhang nghi ngút vì những người đến khấn vái. Những khẩu hiệu kêu gọi toàn dân thi đua lập công dâng Bác, dâng Đảng, đã được tháo gỡ khi thực tế ngày nay, ai cũng biết về lòng tham lam vợ vét của các cán bộ lãnh đạo đảng và nhà nước. Lòng ái quốc biểu tình chống Trung quốc thôn tính bị loại bỏ, dẹp thẳng tay, bởi đám công an chìm nổi. Không còn một vết tích để lại trên đường phố trong vài lần tuần hành biểu tình của đồng bào những tháng trước. Xe hơi chạy quanh bờ khá nhiều, có những chiếc kiểu mới, đắt tiền, được lái bởi đám thanh niên còn nhỏ tuổi, theo thiên hạ đây là đám con cháu mấy ông lãnh đạo lớn, đám đại gia. Tính ưu việt của đảng cộng sản Việt Nam hôm nay, người đày tớ của nhân dân giàu có gấp cả triệu lần hơn chủ.

Sau khi lang thang Hà Nội, tôi theo đoàn du lịch đi thăm vịnh Hạ Long. Trời có gió mát lạnh, mưa bay bay lất phất, biển lặng sóng. Vịnh xứng đáng được liệt vào một trong những thứ hạng đầu các kỳ quan của thế giới. Cát Bà, bờ biển khá bằng phẳng không gồ ghề, nên gọi là Cát Mệ mới đúng, không đẹp lắm, nhưng sóng gió thích hợp, gây thú vị cho du khách tắm biển an toàn,

Nam Định, một trong các tỉnh niêm Bắc có đa số người dân theo đạo Công giáo sinh sống, ngôi thánh đường không có nhiều vết tích trùng tu, phố xá cảnh buôn bán không nhộn nhịp sầm uất; đời sống người dân cảm nín an phận. Niêm đức tin mãnh liệt nơi tôn giáo và qua những ánh mắt ngăm chứa mong đợi, một cuộc đổi thay toàn diện bùng lên.

Đồng ruộng lúa phân chia thành những mảnh to nhỏ theo cách thức kinh doanh hợp tác xã. Vài đứa trẻ ngồi trên mình những con trâu đang ăn cỏ, mấy cô gái gánh rau, gánh nước phía bờ làng ẩn hiện sau những lùm tre xanh, hàng cây cau thẳng tắp. Những con đê đường làng trông sạch sẽ, khá rộng, có những đường để các loại xe hơi di chuyển. Một vài nơi ngã ba đường làng, có quán mái tranh nho nhỏ. Thuở thời tôi còn bé nơi quê nội đã từng chạy đến để mua những cục kẹo bột gừng, chiếc bánh đa kê mật.

Rời miền Bắc, tôi ghé Nha Trang. Dọc phía Nam bờ biển mọc thêm nhiều loại khách sạn ba bốn sao. Bên kia thành phố, khu nghỉ mát Winpearl. Từ đất liền sang bên đó bằng tàu nhỏ hay cáp treo lơ lửng, khu nghỉ mát khá lớn. Có lẽ vì khách tham quan đa số là người Nga hay do họ đầu tư xây cất, nên các quán hàng và bảng chỉ dẫn được ghi bằng hai thứ tiếng Việt và Nga.

Đường phố Nha Trang khá sạch sẽ, có thể vì nằm sát bờ biển nên gió thổi bay đi hết tất cả các rác bụi. Chiều xuống nơi đây thật tuyệt vời thú vị; gió thoáng mát ngồi uống vài lon bia, nhâm nhi mấy món ăn hải sản hay bên ly cà phê đen, điều thuốc tại các quán nằm dọc theo bờ biển. Sau Nha

Trang, tôi ghé thăm Mũi Né, cái tên khá lạ lùng khó hiểu, như vụ một ông tướng công an ở thành phố, chạy ra mãi tận đây để tổ chức hội họp ban ngành; sáng sớm, ông xuống biển tắm, nhưng chẳng may bị chết. Mũi Né, cũng là nơi các quan chức bà chi trả tiền cho đám chân tay thuộc hạ để rình bắt tang chứng của mấy quan ông thêm ăn phở.

Lần trở ngược lên Đà Lạt, nơi ngày xưa tôi đã từng tu học các khóa chuyên môn, nơi của mấy ông quan võ bị lấy nghiệp lính để phục vụ quốc gia và dân tộc. Chợ Hòa Bình, gần trên đỉnh cửa chính có bảng vẽ mang tên nó nhìn xuống hồ, phía bên dưới cảnh náo loạn, chen lấn, tranh dành khách mua bán nó chẳng thể hiện một tí tinh thần nào như cái tên của chợ. Nơi đây cũng phản ánh rõ nét sinh hoạt chung của đất nước dù đã qua đến gần bốn mươi năm tính từ ngày người ta quen gọi là ngày hòa bình giải phóng năm 75. Nhà hàng Palace sửa chữa lại đã mất đi nét quý phái thời thượng những năm xưa. Đường vào trường Yersin, không còn khu vườn quán, nơi đã ghi dấu một chuyện tình khá đẹp trong tôi. Góc phố cao xéo bên chợ Hòa Bình không còn tiệm bán bánh baguette, tiệm thường bán vào các buổi chiều tối. Tôi còn nhớ ngày đó, khi bước vào quán để hỏi mua, vì không biết tên gọi. Tôi đã mô tả như sau với cô chủ khá xinh xắn bán hàng:

- Thưa cô, cô làm ơn bán cho tôi hai ổ bánh mì, loại bánh nó nhỏ nhỏ dài dài, màu nâu nâu, đen đen, to y như trái chuối, cứng, ít ruột. Khi tôi vừa nói xong, khách đứng mua chung quanh tôi cười rộ; làm cô chủ quán cuối đầu chạy vội vọt vào trong không tiếp khách. Sau đó thì tôi mới biết cách diễn tả về bánh của mình không thích hợp. Cô chủ quán năm xưa ơi! nếu cô còn sống ở đâu đó, cho phép tôi được gửi lời chân thành xin lỗi ở nơi đây.

Đôi Gù được đặt thêm hình nộm các con thú làm mất hết nét vẻ đẹp tự nhiên, tẻ hại hơn ở chỗ, tượng hình cọp chẳng giống cọp, tượng hình khỉ lại giống người tiền sử theo học thuyết tiến hóa Darwin. Các thác không còn nhiều dung lượng nước để chảy đổ tung tóe xuống phía bên dưới, vài tiện nghi thô sơ loại xe kéo kiểu đường rầy xe lửa được thiết kế.

Rượu dàu tầm, bánh kẹo, trà các loại cũng ít, quá nhiều hãng chế biến. Đường lên trường võ bị, ga xe lửa, nhà hai bên đường mọc lên nhiều, đủ loại kiểu mẫu kiến trúc, có điều trông bớt tẻ hại hơn quang cảnh kiểu các nhà xây hai bên đường từ phi trường Nội Bài vào thủ đô. Cách kiến trúc không phương hướng, mẫu kiểu không giống ai, một quang cảnh loạn đảo trông không khác gì bãi gạch vụn to lớn sau một trận động đất.

Về lại Saigon, tôi đi thăm Huế, Quảng trị. Cầu Hiền Lương trên giòng sông Bến Hải, con sông ngăn cách đôi niềm đã nối liền, nhưng vết tích của cuộc chiến phân chia ở phía xa hai bên bờ vẫn còn. Nhịp độ đoàn xe chở những kiện hàng hóa và vật dụng ra miền Bắc hơn rất nhiều so với đoàn xe chở hành khách xuôi Nam.

Đọc hai bên quốc lộ 1; “dãy phố đìu hiu” hoang vắng đến lạnh người, khung cảnh này năm xưa, Cổ Thành, đến La Vang, động Ông Đơ, những địa danh tôi mất nhiều đám bạn thân và những chiến hữu đồng đội cùng lứa tuổi cho các lần tiến quân. Cũng nơi đây đã ghi những chiến công oai hùng hiển hách của một đạo quân miền Nam không bao giờ chiến bại; nhưng đã bị phản bội của người bạn đồng minh và sự lật lọng đáng khing bỉ của đối phương miền Bắc về những gì họ cam kết. Xin cảm ơn tội mày, xin cảm ơn các đồng đội thân yêu.

Huế, cây cầu gẫy Mậu Thân đã sửa xong, về đêm cuối tuần, có đèn sáng xanh đỏ. Những con đò hai bên bờ sông không còn. Cầu Gia Hội, giòng sông nhỏ giữa khu phố đường vào cửa Thượng tứ cũng chẳng còn ai mời gọi khách xuống đò. Chợ Đông Ba, các cửa tiệm, rạp hát không mất hết nét màu sơn xưa cũ. Không còn những tà áo trắng tha thướt, e ấp dưới chiếc nón bài thơ chiều tan học, chạy dài xuống những con đò bé nhỏ dưới bờ sông; dù vẫn có những cành phượng đỏ nở cuối mùa trước cổng trường. Dòng Thiên An, đàn Nam Giao, chùa Thiên Mục, bến Vân Lâu, âm đảm hoang vắng. Chùa Từ Đàm yên tĩnh, chứng tích của miền Trung biến động. Khu An Cựu, ngôi thánh đường không thay đổi, làng cầu ngói Thanh Toàn vẫn còn lại chứng tích vụ tàn sát đê tiện của cộng sản Việt năm 68. Quán cơm cạnh đập đá, vẫn gọi tên 76 cũ. đường về thôn Vĩ Dạ, Cồn Hến, cửa Thuận An nhà mọc đầy cả hai bên, lấn chiếm cả đường lộ. Căn nhà phố hàng Me; nơi tôi đã từng cư ngụ và cũng là nơi ghi dấu một cuộc tình sâu đậm để lại tiếc nuối mãi trong tôi. Gặp lại cô giáo con bà chủ

nhà, cô giáo vẫn còn vóc dáng nét như xưa, vẫn nụ cười mở rộng hiền hòa. Gặp lại tôi, cô rất mừng, chúng tôi thăm hỏi nhau trong tiếc nuối của một thời đã qua.

Từ Huế vào Đà Nẵng bằng đường bộ xuyên qua hầm đèo Hải Vân, thành phố cảng được bao bọc bởi đủ kiểu loại xây cất từ nhà cửa đến các cơ xưởng. Quảng Trị, Huế, Đà Nẵng, vùng xói động mới đây của một thời chiến tranh nay đã không còn vết tích.

Miền Nam, bến Ninh Kiều, chợ hàng quán ít người. Những chiếc áo bà ba đã biến đổi đi nhiều vì vất vả ngược xuôi để có được miếng ăn. Long Xuyên, Vĩnh Long, đồng ruộng lúa phì nhiêu chạy dài thẳng cánh đàn cò trắng, giang sen, vùng dân quê những năm xưa với đời sống sung túc, nay thì người nông dân miệt vườn lâm vào cảnh đói nghèo bởi tầng lớp phú hộ mới, lớp quan quyền đảng lãnh đạo. Cao Lãnh, Hà Tiên, làng xóm của dân tộc gốc Chàm, gốc Cam Bốt, sống an phận khép kín, gần cạnh khu làng riêng của cửa lớp người di dân mới vào từ miền Bắc.

Về trở lại Saigon, vòng bùng binh trung tâm, Lê Lợi, Tự Do, chợ Bến Thành, khu vực Chợ Lớn. Mùa lễ hội Giáng sinh và chào đón năm mới đã bắt đầu; vài hình ảnh trang trí rực rỡ ánh đèn màu xanh đỏ, đã có vài ông già Noel quần áo đỏ, nhưng ồm yếu gầy gò với bộ râu thưa muối tiêu và cái bụng xẹp lép, đi dọc các đường phố bán chào hàng kỷ niệm. Đa số khách du lịch ngoại quốc lang thang đi ngắm nhìn cảnh vật, quây hàng nhiều hơn ghé lại mua. Tòa cao ốc cao nhất chưa hoàn tất, màu xanh tối không đẹp. Vương cung thánh đường, khu nhà thờ Kỳ Đông, không thay đổi. Chùa Vĩnh Nghiêm, Ấn Quang, vị chủ trì năm xưa, người đã một thời khuấy động cũng không còn nghe danh.

Việt Nam ngày nay, chỗ nào cũng có tiệm ăn lớn nhỏ, ngõ hẻm nào cũng có cửa hàng buôn bán, văn phòng. Chủ nhân các cơ sở kinh doanh và người giúp việc đều là người cùng làng quê, xứ sở. Người dân Việt ngày nay, không cần phải đi đâu xa, sáng trưa chiều tối, có thể mua rất nhiều thứ, ngay tại trước cửa nhà mình; từ bó rau, miếng thịt, tôm cá đến vật dụng gia đình. Đâu đâu cũng thấy quán ăn nhậu, ca hát. Một vài nơi tổ chức các buổi nghe nhạc tiền chiến về đêm, phòng trà ca nhạc lớp trẻ rất ồn ào. Tôi nói với đám bạn; tụi mày sống tại đây sướng thật, sớm tối, lúc nào cũng ăn nhậu, ca hát. Chúng bảo, nếu không, cũng chẳng còn biết làm cái gì. Một xã hội quay vòng, không phương hướng. Một đường lối chính sách của chính quyền?

Saigon, hòn ngọc viễn đông ngày nay phát triển không đồng đều bị tô vẽ thêm nhiều màu sắc nét chấm phá; tất cả nó loạn đảo hư ảo còn hơn cả những bức tranh của danh họa Picasso.

Saigon, nơi những người Việt Nam cũ trở về cần có người thông ngôn để hiểu được rõ ràng và là nơi khách không mời đến từ miền Bắc, họ mang theo giọng nói lẫn ngôn từ tiếng Việt họ tự sửa, gây trở ngại không nhỏ cho một nền văn hóa cũng như cho cả sự kết hợp hòa đồng.

Saigon ngày trở lại, có thể được tái diễn; nhưng ngày trở về gần như vẫn còn xa. Thảm họa quê hương bị thôn tính từ phương Bắc không quan ngại bằng thảm họa của chế độ bạo quyền đang cai trị, với lòng tham lam vô vét, họ đã và đang hủy diệt đến tận gốc nền luân lý đạo đức nhân bản của cả một dân tộc.

Tháng ngày cuối năm hai ngàn mười một.

NguyenDuong MD.